

Presidential Communications Office

Presidential News Desk

**SPEECH OF
PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE
DURING HIS MEETING WITH THE FILIPINO
COMMUNITY IN SOUTH KOREA**

[Delivered at Convention Hall, Grand Hilton Hotel and Convention Center,
Seoul | 03 June 2018]

Kindly sit down.

Marami ho tayong kasama galing Pilipinas. Ito nama'y gathering of Filipinos. We are all friends here. So para makilala lang rin ninyo 'yung mga opisyal ng gobyerno.

But I'd start with His Excellency Han Dong-Man, Korean Ambassador to the Philippines [*applause*] thank you; the Philippine Ambassador to Korea Raul Hernandez [*applause*]; Philippine Foreign Affairs Secretary Alan Peter Cayetano [*applause*] and his lovely wife the Taguig Mayor Maria Laarni Cayetano [*applause*]; we have the Finance Secretary Carlos Dominguez III [*applause*] 'yan ang hindi naniwala na ang sapatos ko Marikina kaya tinanggal ko. Siyempre, titingnan mo. 'Yung kanya mahal.

Labor and Employment Secretary Silvestre Bello III [*applause*] sila ho 'yung lumakad sa problema natin sa Kuwait. I think I'll go there. I'd like to thank the Kuwaiti government for understanding us and keeping their faith in us and practically gave to all of my demands.

Ang unang sabi ko is that there will be no confiscation of passports and cellphones para makatawag agad. Right after that incident, 'yung nakita 'yung babae sa freezer for one year medyo nagkalabuan because you know I intend to...

Well anyway, they have one day off. Then also I asked, I requested, and I pleaded and I begged for my countrymen that they can cook their own food, that there will be no sexual harassment whatsoever, body contact.

And pwede silang magpunta sa Embassy for anything. At marami pang iba, nadagdagan. So I was not really expecting it but sinabi ko sa aking mga Gabinete, henceforth, this will be the barest, barest 'yung seven hours of sleep. They can cook their own food. They have a one day out. No sexual harassment. No confiscation and lahat. And they all agreed.

And if true, which I have no doubt the Kuwaiti government will honor. In return, I'd like to go there even just a few hours to say " maraming salamat. *[applause]*

And that would I be said the template for any and future [contracts?] sa ating ano mga tao na magtatrabaho sa labas. Skip maybe the African --- no offense intended because there's a war going on there and it's quite dangerous. Pero 'yung sa iba, okay lang man.

But si Sonny kasi ayaw maniwala. Sabi ko kay Sonny na mas marami ang magaganda dito kaysa --- *[applause]* Singapore pati sa Hong Kong.

Sabi niya... Sabi ko, "hindi, hindi mas marami dito." Sabi niya, "mukhang hindi." Sabi ko, "bulag ka ba? *[laughter]* Tingnan mo 'yang mga tao ni ano, 'yung... Meron doon. May dalawa akong nakita doon sa ano... *[laughter]* Pwede tayong mag-hapu --- pati 'yung singer, nasaan 'yun? *[laughter]* We can have dinner maybe tonight?

The Transportation Secretary Arthur Tugade *[applause]*. Tugade is my classmate. He was our valedictorian. He is rich. Noon pa, sa College pa kami of Law, mayaman na 'yan. So huwag kayong maniwala diyan sa...

Talaga totoo, he was already a moneyed guy nung pag-umpisa lang kami ng eskwela sa College of Law. And we have the Trade and Industry Secretary Ramon Lopez. *[applause]* Ito 'yung may pera.

Iyong Department of Trade and Industry, malaki ang binuhos ko diyan for small and medium industries. Pautang, tapos tutulungan ka. We still have the money.

Alam mo ang pera ng gobyerno 'pag ginastos lang at umabot talaga sa proyekto pati sa tao, walang problema. Basta walang corruption. Kaya ako mainit talaga sa corruption. And to date, I have fired almost lahat kilala ko.

And sadly, ito 'yung mga tao nag-udyok sa akin --- nandoon ako sa Davao, pinupuntahan ako, pinepeste ako ng mga y***. *[laughter]* "Takbo ka kasi..."

Sabihin, "mag-takbo ka kasi the country needs an improvement blah blah blah blah blah." But nung nandoon ako --- you know I'd like to tell you frankly, 'yung mga tao mismo nagtulak sa akin, I thought that they wanted really reform.

Tapos sama kami nung election. As 'yung utang na loob ng Pilipino, nilagay ko sa mga pwesto. Ang mga p***** i** nila *[cheers and applause]* nag-travel abroad. Inuubos 'yung pera.

So to date and even the corporate counsel. Then just imagine, may PAGCOR na then APECO, eh parang free port. Eh wala talaga eh. Pantalan lang naman doon. Except they were just interested in gambling. But it was given a franchise, wala man akong magawa.

But he started to farm out, outside of APECO jurisdiction hanggang umabot ng ibang lugar. Para na rin siyang PAGCOR. And he was there during the elections supporting me. 'Yan ang pinaka-masakit na.

Kaya sabi ko dito, mag-trabaho talaga tayo. Wala itong --- this is not... If you join me, talagang mahigpit ako. So to date, I have fired about 30. 'Yung mag-travel ng 21 times. Nagpunta ng Ottawa, punta ng Beijing, magpunta ng Brazil.

Sabi ko, "ma'am bakit ka man masyadong malikot ang paa mo o ang ano mo? *[laughter]* Makati ang..." Sabi ko, explain to me. Climate change dito, conference climate change, climate change, climate change, 21 times. P***** i**'yang climate change na 'yan. *[laughter]*

Tapos ang bagyo sa Pilipinas, palabas palang, pinip***** naman itong isang bagong bagyo. So what have you achieved? You've wasted money. Lahat ng nag-travel more than 10, tinanggal ko sa gobyerno. Lahat ng nag-travel na using... *[applause]*

Iyong nilagay ko pati 'yung hindi ko nilagay. What made you think that itong pera ng Pilipinas iyo?

So now I have this instruction, walang travel. Before you go --- except the, 'yung gaya ng Foreign Secretary hindi mo na... Others, clear it with me. Gusto kong malaman na paano mo gastusin 'yung kwarta.

You know, hindi ako nag-aano. I flew in commercial lang. Sumakay lang kami ng commercial plane dito. You spend about *[applause]* five million a day, 'yung eroplano kasi magpa-parking 'yan. Hindi 'yan aalis maghihintay.

So you stay here three days, that's how many millions a day. Whether sakyan --- mag-isa ako o punuin ko, ganun rin ang bayad ko. Mas mabuti dito sa commercial, para mahulog marami tayo. *[laughter and applause]*

Ayaw mo pa 'yan? Sama-sama tayo doon sa langit. *[laughter]* Pero gusto kong malaman 'yung singer kung *[laughter]* saan gate siya. Saan ka na ma'am? Kay kung pupunta ka sa impiyerno dahil sa kasalanan mo, susunod ako sa'yo.

Then we have the Science and Technology Secretary Fortunato dela Peña, si Boy. *[applause]*. Tapos si Energy Secretary Alfonso Cusi. Mayaman 'yan. *[applause]*.

Ngayon, sa Statement of Assets and Liabilities, bilyonaryo na siya ang kwentada. Nagtanong ako ba't --- he used to be the NAIA general manager. P*** kaya pala nawala 'yung isang runway diyan. *[laughter]* Hindi biro lang 'yan. He's really rich on his own. Marunong eh. Investment dito, investment doon. Bright, bright 'yan Secretary.

The other week or was it a week ago? Punta ako ng Alegria, he invited me. And for the first time, binuksan ko 'yung valve, lumabas 'yung oil at 'yung... *[applause]* For the first time nakita, sa lupa ha, hindi sa dagat, sa mountains sa Alegria.

You know, let met just give you about a three-minute rundown. Alam mo kasi, marami akong naririnig kapwa ko Pilipino na ke ang Pilipino raw tamad, corrupt, hindi marunong. At noon second tayo sa Japan but we were slowly being eased out until we are now second to Bangladesh which is the last.

At we are pictured to be tamad walang... Kaya ganito ang nangyari. Alam mo, I'd like to disabuse your mind. Alam mo, after the war or during the war we were a colony of the United States of America. The Republic was in 1947, binigay kay Roxas. But until that time, we were a vassal of the United States.

Kaya dumating ang giyera doon, not because the Japanese wanted to kill us but because we were an American colony at ang Clark nandiyan. So'yung devastation ng Manila and other places, eh 'di sabihin mo na ano because the Americans were there in the Philippines. And they had so many military reservations. Natural talagang upakan sila.

But ito ang sabihin ko sa inyo mga Pilipino. You know, marami nagsabi "last na tayo, bakit?" Eh 'yung mga journalists naman, especially when you attack... No, there is such a saying as men judge best when they condemn. Lalo 'yung husga mo masama para sa kapwa mo tao.

You know, after the war everybody was busy rebuilding and looking for resources. Ang hindi binigay sa atin ng Diyos, binigay niya sa iba. Indonesia has oil. Malaysia has oil. Brunei has oil. Philippines, wala.

So every time meron tayong kailangan, lahat ng makita mo dito pati 'yang upuan mo is a product of oil. Ang oil is 'yung power plant tapos 'yung distribution. Lahat ito tinitindigan mo dumaan ng lathe machine or whether modern or the old-fashioned one. Dadaan 'yan ng makina.

Ang makina is run by oil. Wala talaga tayo magawa. Meron sa Alegria and I hope it would be a big --- what's inside, we can never tell. 'Yung Malampaya natin is not really --- the output is not what we expected.

Wala tayong oil hanggang ngayon. 'Pag [binasa?] mo, oil prices tataas, tataas lahat 'yan. Pamasah, train, they're all products of oil. Magtingin ka kung ano pati sapatos mo. Eh makina 'to eh. Eh 'yung --- anong nagpapaandar ng makina? Oil.

'Pag plug mo 'yan, galing 'yan ng planta, umaandar 'yung grid, it's using oil. Kaya ngayon 'pag magtaas, tataas 'yung inflation, especially nag-increase ako ng salaries --- 'yung military pati police double, tapos again 'yung mga teachers. Malalaki na ang sweldo nila.

Inuuna ko 'yung tao. So ito namang military pati police because paglabas is their life. Tayo maglabas tayo, magtrabaho, we are expected to come home intact.

But ang pulis pati military when they're out of the camp, wala talaga. Wala na, either buhay sila or patay. So inuna ko and because of the problems of drug.

When I was boarding the plane, 'yung mga tabloids doon, si Ping Lacson was almost shouting about the involvement of the pulis. Nakita ba ninyo 'yung [Amo?] nasa Netflix, side by side with Dope. Pareho talaga. Same. Pati 'tong mga military, ako na naman binibira 'yung mga pulis.

Iyon. Well kasali na 'yan but it's a complete story of how the --- panuorin niyo 'yung [Amo?]. [Amo?] pati 'yung Dope. Diyan ninyo makita. Sa America, harap-harapan. Anak ng...

And we are still experiencing it but this time, some policemen --- pero konti masyado ang military at saka 'yung mga sundalo lang. Itong Pilipinas, dumadaan ng mga police heneral.

Kaya sabi ko, sige lang. Sabi ko kay Ping Lacson, madali lang man 'yan. Kung ayaw talaga eh --- pero sinabi ko mauuna talaga sila. At maraming pulis namatay na. Hindi ko sila ilibing sa... Bakit ilibig sa bayani --- Libingan ng mga Bayani? Itapon ko 'yan sila doon sa Laguna, eh kulang 'yung...

Iyong ano man nila, Bay. Laguna de Bay. Walang pagkain ang isda na doon. *[laughter]* Tootoo. Kita mo sa Davao, ang laki-laki ng mga lapu-lapu. *[laughter]* Eh kayo eh. Eh ganun...

Alam mo, we are trying to be a civilized country. We aspired to be a cultured and proper. Pero 'pag nilagay mo ako sa kanto, you boxed me in, wala na ako because I promised the Filipino... Alam mo, apat lang. Do you remember? Sabi ko, no corruption. Ginagawa ko. Hinihiritan ko talaga. *[applause]*.

Sabi ko, droga. That's why during the presidential debates, I was first to finish my piece because bullets lang ako. Sabi ko, droga. Tapos sabi ko, I will talk to the enemies of the state to seek peace.

O mag-usap na kami ni Sison, tapos we are still talking to the MI pati MN. Ang masama naman diyan, 'yung terorista, 'yung galing Middle East. 'Yan ang problema natin and it will remain a problem for the next 10, 15 years. Mahirap 'yang mga 'yan. All they know, it's not Islam. It can never be Islam. Kasi ang nanay kong Maranao, ang tatay ko Cebuano.

So do not give me that s*** na magpatay ka, that you are a martyr, kung ikaw ang mamatay. But you keep on killing all infidels. Ang infidel sa kanila are the non-Muslim.

So sabi ko, do not give me that --- huwag mo akong lokohin kasi... Maski mag-usap kami. Sabi ko, hindi niya ako bolahin sa...

But they are there. So kung anong kaya nila, kakayahin rin natin talaga. Wala tayong choice eh. Ganun lang 'yan. So kung anong kaya mo, I can do it 10 times better. *[applause]*

Totoo. Hindi ako... You killed children, raped women, p***** j** kakainin kita diyan, gusto mo? Para...

Hindi ako nagbibiro. Bigyan mo lang ako suka pati asin, kakainin kita ng buhay. Oo. Sanay man ako magkain ng tao. *[laughter]* Pero...*[cheers and applause]* Pumapalakpak 'yung mga babae kasi... *[laughter]*

The Environment and Natural Resources Secretary Roy Cimatu *[applause]*. Cimatu is a general. Tapos 'yung Boracay, alam ko marami tayong problema. Mining, 'yang open-pit. It's destroying the country.

My departure speech, sinabi ko. I will decide. I do not decide by years. I decide by weeks and months. Baka ipagsara ko talaga ang mining na open-pit. Maski saan ka magpunta sa Pilipinas, makita mo 'yung... Talagang binubuksan 'yung --- open-pit mining. Tapos 'yung dagat, 'yung siltation, 'yung soil, 'yung residual. Pagka may ulan, dahan-dahang pumunta sa...

So a lot of places of the Philippines where mining is being done ang kanilang siltation, 'yung lupa mo it's brown. Walang problema 'yan sa mga mayaman. Ang problema ko ang marine life para sa mga fisherfolk.

Sabi ko, either we have to reinvent mining in the Philippines or sarado kayong lahat by the end of the year. Sara --- ayaw lang kasi ni... *[applause]*.

Si Sonny naman --- Dominguez because he is the one responsible for money. Dalawa 'yan sila ni Pernia sa NEDA. Pagka may sabihin ako na medyo mag-reduce na, sabihin, "tsk tsk. No, no, no, no."

Sabihin ko, "pahingi ng pera may project kami." "No, no, no, no that's not good. " Sige lang no, no, no. P***** j** saan ang pera natin? Sige ka no, no, no. *[laughter]*. What about the collection?

You know, we get about 70 billion in taxes sa mining. But I'd like to announce now, we'll have to compromise. We'll have to limit the destruction of the environment. Hindi talaga pwede. *[applause]*

Maawa ka sa bayan mo. And you know, we are --- we cannot be forever here and make things happen. We have our own time. We have our own destiny. Sa ayaw mo at sa hindi, mamamatay tayo. Maybe tomorrow, I'm gone. Sana 'yung susunod sa akin will have to...

Iyang Boracay na 'yan, 'yung algae --- Alam mo ginawa ng mga mga p***** i** niya? Binaon 'yung --- 'yung drainage nila, binaon doon sa ilalim. Kaya 'yung algae, maitim. Dili green.

Eh alam mo 'yung Pasig River, it's so polluted makikita mo lang 'yang water lilies. Maski kunin mo lahat 'yan, pagka polluted na talaga, it's the wonder of **nature**, they suddenly sprout at maraming water lilies. They are the ones fighting the contamination ng tubig.

So with the algae, itim. Pagka itim, ibig sabihin niyan masyadong madumi. At ang nakinabang diyan, malalaking kumpanya, malalaking hotel. And they didn't really bother to have a water treatment. Dapat 'yan, lahat ng tubig mo sa banyo o i-flush mo, goes into a water treatment. Hugasan 'yan doon, linisin bago mo ibalik doon sa Boracay beach.

Sila dito, the human feces are floating there at itong pinagyayabang natin ang... Sabi ko, sirahan ko 'yan. Ayaw nilang maniwala. Ayan ang problema. Hindi sila nasanay. Sabihin ko, p*&*** i** sarahan ko 'yan. Sinara ko nga. Then I... Oo. *[applause]*

'Pag sinabi kong gawin ko 'yan, bantay ka kay talagang gagawin ko 'yan. So sabi ko kay General Cima, sabi ko you go there and --- sila ni Año. Sabi ko, fix the thing in six months. They decided to close it and we're cleaning it.

But look, I am not cleaning Boracay at so much expense para sa mga mayaman. Lilinisin ko 'yan para sa tao. *[applause]*. Kaya 'yung Boracay island, it's still classified as forestal pati agriculture. Walang permit diyan residential or commercial. So ang Boracay, madumi na tapos sa likod marami na 'yung hotel, first class, five star, at maraming mga... Hindi naman ako --- wala akong galit sa mayaman basta maganda lang. *[laughter]* 'Yung mga pangit, 'yang ang problema.

Sa likod, may mga houses, mga resort, mga summer. You know, Boracay is just a small place. It cannot handle two or three communities, plus the activity diyan sa harap. Because 'yung kanila doon, mag-septic tank sila, itapon nila sa kanal. Mabuti sana kung pinagyabang --- kung hindi natin pinag-yabang 'yung Boracay. So wala tayong problema. Sa amin talagang madumi 'yung... But we are not, hindi natin binabandera na malinis, punta kayo dito.

So dito i-land reform ko. I will ask Congress --- respectfully asking Congress that you have the power to declare a strip there. 'Yun lang naman eh. Maybe half a kilometer where the business would --- but I prefer that it should be

given to the local investor. Hindi naman kailangan nilagyan mo ng hotel tapos 'yung mga tubo nila papunta pa lang.

Kaya sabi ko kay Roy, sirain mo. And mukhang may nakita na ako Roy. Doon lang sa picture. Kasi 'yung nag-meeting kami first day, talagang mainit na 'yung ulo ko. Sabi ko, general --- pati si general Año sa DILG. Sabi ko, "puntahan nga ninyo 'yung p***** i** Boracay. Tingnan ninyo. Linisan ninyo."

So I was expecting work immediately. Nung patingin ko sa newspaper, three days after, nakita ko si Roy Cimat, general, Secretary naglalakad sa beach. Pero sa unahan, doon sa daily star --- Philippine Star. May dalawang puti na naka-bikini. *[laughter]* Wala atang bra eh. Pero si Roy Cimat kunwari naglalakad, pero makita 'yung mata nandoon. *[laughter]*

Sabi ko, "general, 'di ba inutusan kita na... T***** i** 'yang Boracay na 'yan, lini --- i-repair mo." Sabi niya... Magkaibigan man niyan kami. Na-assign sa Davan noon 'yan.

"Oo," sabi niya. "O," sabi ko, "bakit ano ginawa mo? Nag-sige ka mag-pasyal sa beach. Sige man panuod doon sa mga babaeng naka-bikini. Kalimutan mo na muna 'yang I***** mo, doon ka muna sa..." *[laughter and applause]* Pero okay na. Mukhang nagtatrabaho na siya.

Secretary Bong Go. *[applause]* Ito siya, nag-appear ng Congress out of nowhere. Marami na kaagad ng --- nag-ano, bigla lang "Bong Go for senator." *[applause and cheers]*

Ito hindi ito Instik ha. Pareho ko 'yan, lolo ko 'yung --- ang tatay ng nanay ko Chinese, Lam. Ang lola ko Maranao. Ito naman si Bong Go, talagang totoo nito. Tesoro ito ng Zamboanga. Zamboanga, Zamboanga 'yan --- Batangas rather. Kaya hindi marunong mag-Chinese 'yan. Pero baka sabihin ng mga tao na, "Intsik man 'yan." He's not. Mas Filipino kaysa atin 'yan. Maniwala ka.

'Yung mga Tesoro ng taga-Zamboanga, Batangas rather. Taga-roon 'yan 'yung pamilya niya. Mas Filipino 'yan kaysa atin. Mainit 'yan sa...

The National Security Adviser, Hermogenes Esperon. *[applause]* 'Yan ang --- he keeps the country safe. Dito magpunta ako, I'm trying to --- maybe a day after tomorrow. I'm going to --- magbili tayo ng mga helicopter para sa... *[applause]*.

Alam mo, originally meron na tayo. Nag-order tayo ng Bell sa Canada. Sabi nila, mag-deliver kami ng Bell helicopters pero you cannot use it against your own citizen. 'Di ang helicopter ko, so anong gamitan ko niyan? Para evacuation, mga wounded, mga may sakit, parang air ambulance. Magbili ako 23 air ambulance. Saan ako maghanap ng patay ikarga ko diyan p***** i** 23 'yan. Mga sundalo ko, pagbabarilin ko pa para...

Sabi ko, look and Canada is listening, if you are not you know --- my citizens are joining the New People's Army, the communists and they are fighting government and killing my soldiers and my policemen.

At ang civilian and it is a dirty war and people are dying. 'Yung iba naman, ang mga kapatid kong mga Moro, lumipat doon sa mga terorista at pumunta nga sa Marawi, nakipag-giyera. How stupid can you... Bakit mo sabihin na I cannot use it against my own citizens when there are citizens in my country trying to overthrow my government?

Ang isa diyan, the avowed claim of the communists is really to change --- si... gusto nila sila ang magdala sa gobyerno. Ang gusto lang[garbled] --- kagaya ng... Lahat ng professional doctor, dinala sa bukid. Massacre. Every generation, may maglabas talaga na parang Hitler. Kalokohan.

So dito na lang ako siguro maghanap sa Korea. [applause] And if you are a worker in a factory, ayusin ninyo ha kay baka gamitin. Maya-maya pag-andar niyan lumipad 'yung propeller. [laughter] Lumulutang na lang 'yung... If you are there, make it good quality and all.

So my Presidential Communications Secretary Martin Andanar. [applause] Ang ating Presidential Spokesperson, senator ito siya gusto niya, Harry Roque. [applause] And we have the Secretary, Presidential Assistant for the Visayas, si Martin Dino. [applause]

Meron tayong idolo, nakalimutan natin and he's one of those really who changed the history of our country, from one of dictatorship to a --- not really a perfect, but at least it is a democracy and the institutions are working.

And I would like to introduce to you, he's a friend of mine, he's a good Filipino and he will still be serving the country beyond the so many years. Bata pa 'yan. Si Gringo Honasan. [applause]

Si... ito naman mag-senador gusto ko. Kasama ko ito sa big bike, big bike. Used to be the mayor of Tagaytay. Mabait ito sa totoo lang. Hindi ko pa ito narinig magmura maski isang p***** i**. [laughter] Wala. Totoo. Kayong

mga taga-Cavite, narinig ninyo si Tolentino mag-*****-*****? Si Francis Tolentino. *[applause]*

I've mentioned --- Roy, mag-uwi ka na. Baka mag-istambay ka na naman dito ha. *[laughter]* Walang naka-bikini dito, malamig.

So I'd like to thank the Korean government, South Korea for hosting so many Filipinos here. *[applause]*. Keeping them safe and meron pa pala dito... Tatakbo rin ito ng senador. Congressman Karlo Alexei Nograles. *[applause]*. Pamangkin 'to. Nandito rin si... Hindi ko pa ba natawag si... *[Speaks Ilonggo]*

Si Secretary Piñol. *[applause]* You know, I chose him because he is really a farm boy. Davao straddles between so many provinces but one of the boundaries there is really North Cotabato.

Alam mo --- sino bang taga-Land Reform dito? I did not like that statement na kokonti lang ang beneficiaries. If you open it, may Filipinos will go there. Now, sabihin nila, it's mountainous kasi walang flat lands. You know, if I were you na may capital ka, you go to Manny's place. He was governor of North Cotabato.

Minsan nawala ako sa chopper. Napasok ako ng --- na-weather tawag nila. They call it na-weather. Hindi kami makalabas. So we never know na bundok na 'yung banggaan mo. So we just keep on going up, up, up. Ganun ang style diyan.

So when we're able to land, may nakita kami na butas sa clouds, hinabol namin. We landed there.

Kaya I do not buy that kind of s*** na 'yung mag --- pag-landing ko, hindi ko alam kung saan. So but 'yung mga bahay doon sa bukid may mga swimming pool. Saan 'to? Tapos maya may nakita akong mga bata na patakbo sa chopper tapos nagsisigaw, "chopperrrr, chopperrrr." *[laughter]* Sabi ko, North Cotabato tayo. "Chopperrrrrr."

Alam mo, I'm not --- alam mo 'yung Gabinete ko puro Ilocano 'yan. Secretary Esperon, Secretary Cimat. Si Bebot sa Isabela. Art --- *[applause]* Puro Ilocano. Halos dalawa na lang kaming Bisaya diyan sa --- wala talaga, totoo. It's very representative. At tsaka ang military natin ang pinaka-marami is Ilocano pati Ilonggo. 'Yan man ang [warlike?]. *[applause]* *[Speaks Ilonggo]*

May biro ako diyan, magpayag ka ba na ikwento ko? Alam mo ang mga Ilonggo, *[Speaks Ilonggo]* *[laughter]* Nagkita kami sa airport ni Manny. Sabi ko, "Governor, are you leaving?" Sa pre-departure. "Oo."

Diyan sa pre-departure area sa Davao, makikita mo 'yung mga masahista. 'Yung bulag. Bulag 'yan sila pero while waiting, if you want to get a massage. The masseuse is nandiyan lang but they can distinguish the voice. They have acquired that acute...

Sabi niya, "si mayor, si mayor." Tapos si Manny, sabi ko, late daw kanyang **flight**. Sabi ko, "pamasahe ka na lang, tulog ka." So pag masaha, hinawakan siya ng masahista, sabi niya, "sir, Ilonggo ka?" Sabi ni Manny, "Oo ah." "Sir, boses mo si... si Manny Piñol ka?" "Oo ah." "Sir, Ilonggo ka?" "Oo, nakikita mo na..." "Kaya pala, sir." "Bakit?" "Medyo puno 'yung ulo mo ng hangin." *[laughter and applause]*

Pero totoo 'yan ha. One of the hardest worker sa --- totoo lang, si Manny. Tiyaga. So I've mentioned si Congressman Crisologo, he's there. *[applause]* I think tatakbo ka ng mayor, sir. Maraming patay diyan kung... *[laughter]* Alam ko ano ka rin eh...

Congressman Aniceto Bertiz III *[applause]*. Ito 'yung tao who opened the Pandora's box sa mga workers natin. Naglabasan 'yung horror, agony, suffering. Siya 'yung sige sa ano... Tapos lumabas 'yung ayoko na kasi tapos na eh.

And I'd like to even to thank the government of Kuwait. And for the first time, I would say that I was harsh in my language. Maybe because that was a result of emotional outburst. But I'd like to apologize now. I'm sorry for the language that I was using. But I'm very satisfied by the way how you responded to the problems of my country. *[applause]*

Special Envoy Fernando Borja. *[applause]* Usually ang errand nila sa akin is -- you know I cannot run my own errands. Hindi lang lakad lahat, lakad ko, ako. Wala akong panahon. I cannot run my own errands that's why I have to ask other people to do it for me.

Of course, hindi mo talaga makalimutan 'to, si former Senate President Manuel Villar Jr. *[applause]* Love ko 'yan si Speaker because he was my Speaker when I was a congressman, way back in 1998 to year 2000. Napakabait ni senator. Pagka tumakbo ka sir, sabihin mo I will --- I will... I might decide to **sell** everything and support you financilally. *[applause]* Pero marami ka mang pera... Si senator Villar, ganito. 'Pag birthday ko, sabihin

niya kay Bong. Anong ibigay kay mayor? Sa akin. So hirap man 'yan sila. Hirap mag-ano.

Sabi niya, mag-bigay na lang ako house and lot para ibigay niya kung sino, kanino niya gusto. So there was this --- I think it was the anniversary of the Army o change of command o graduation. So 'yung valedictorian ng graduating class, binigay ko sa kanya. Ang problema, the following day graduation ng pulis. Kay nalaman man nila doon. Sabi ko, "Bong maghinggi ka pa ng isa." *[laughter]* Tatal ako basta hindi para sa akin... So nagbigay si --- nagmagandang loob, nagbigay siya ng another one. *[applause]*

Isa si, mga kaibigan ko si Rey Langit. *[applause]* Tsaka si --- but not the last... Talagang... Robin Padilla. *[applause]* Pati si Ipe *[applause]*. Philip Salvador. Maski saan ako, nandiyan 'yan sila. Oo. Pero ang... Ewan ko kung kasama nila for me o ---pagkatapos nito, hindi ko na naman sila makita. Baka babae. *[laughter]*

Tapos si --- may isa pa akong official. Si Atty Lambino. *[applause]* He's assigned doon sa Isabela. APECO... CEZA. Cagayan 'yun. Ayon 'yung... Doon nagka-|****-|****. 'Yung government corporate counsel, 'yung head.

May ano 'yan eh, may franchise for gambling. And he interpreted the law beyond its normal proportion by farming out --- nagbigay rin siya ng lisensya using the mother franchise. Eh para rin siyang PAGCOR. And even in a draft, he suggested that ipa-rent niya 'yung Nayong Pilipino, at least a portion there for 75 years. Although it was not in the contract, in its final form, but to suggest na 75 years is totally stupid.

Ilang presidente magdaan kung ganun 75 years? Parang ibinigay mo na 'yung isang kumpanya, isang tao. 25 years, renewable 25 years. But 75 years --- talagang... Lumayas kayo dito sa... *[applause]* Well you can expect sabi ko, I'm talking to --- I'm fighting corruption. You know that. Pati sila. Sinabi ko talaga sa kanila na even a whiff.

'Yung kay Calida naman, bakit niyo siya i-fire out na long before he became a Sol Gen, 'yan man ang negosyo niya, 'yan ang negosyo ng tatay niya kasi 'yung tatay niya sundalo. Actually, inherited ni Calida 'yan. I know that because he's from Davao. Eh 'yun ang hanap-buhay nila noon. Basta may bidding lang. Basta may bidding.

Anything in government, mag-bidding ka. Okay lang, walang problema 'yan. Ang problema, walang bidding. Lahat may bid, may nanalo. Kung siya ang nanalo, 'di siya.

Ano ba ibig sabihin, putulin mo 'yung hanap-buhay ng tao? Why? Are you sure that you will be there for all time? Tsaka ilan naman sweldo?

Ako, p*****. Totoo 'yan ha. Para malaman ng Pilipino lahat. Ayan nandiyan sila. There is this prohibition sa kanila na walang transaction, either train or highway or bridge or whatever na dadating sa table ko. Ako, appointments lang ng military, 'yung pulis, policy. Sometimes we discuss 'yung economy, kay Sonny Dominguez.

Pero hindi ako pumapayag na may kontrata, *[garbled]* na ganun umaabot sa --- hanggang sa kanila lang 'yan. Kung 'yan project ni Cimat, doon 'yan. It begins and ends with him. He initiates the project, he proceeds with it. And he signs the contract. And I will take his word for it na maganda 'yan.

Kaya ko nilagay sila diyan kasi kaibigan ko. They have my full support, my trust. But I do not. Kaya 'yung magsabi na ano --- Sabi ko, do not even talk about it. Kasi 'yung abogado, si Atty. Tolentino, he was my fraternity brother also.

Ang warning ko sa kanila, if it involves my wife, my daughter si Inday, o my son, or my relatives going to you asking for something consider it denied. You tell them straight and do not even talk about it. *[applause]*

So 'yung kapatid ko, itong si Tolentino nag-yabang. Actually ang Mindanao Railway, papel pa 'yan. Blueprint pa. Nagkamali siya eh. Sabi niya, I was even talking to a member of the first family, 'yung kapatid ko.

Sinabi ko na sa inyo, huwag ninyong pag-usapan. Sabi ang pinag-usapan na maganda sana kung meron tayong --- I said basta project, huwag ninyong kausapin ang... So I fired him.

Galit 'yung kapatid ko sa akin. Nag-away naman kami noon, away na naman. Sinulatan niya ako. Sabi ko, look, pati kayo ngayon. There is no such thing as a first family. Lahat tayong Pilipino first family tayo. *[applause]*

Wala 'yung first gentleman, first lady. Kasi ako kung first lady... *[laughter]* Patay na. Inom na lang ako ng tubig. *[applause]* Kasi 'yung lahat makita ko at maganda at maligawan --- hindi ako marunong mag-Tagalog, y***. *[laughter]* Hindi kasi ako Tagalog eh. Maligawan ko, sagutin ako. First lady 'yan. *[laughter]* Walang last.

So and it is not really a practice in a democratic government. Bakit pa mag-first lady, first lady? The family of the President. Bakit ka mag-first family? Who are you? Pareho lang tayo. We're all government workers. Ako, I do not

say 'pag public officials, when I address them... We are all workers of government working for the people. *[applause]*

Kaya mag-address kayo kay Piñol. Sabihin mo, "hoy, worker halika." Korny, nakakatayo ng balahibo. First lady, first lady. T*** i**... Bakit mo gamitin mo 'yan? P***** i** 'pag first lady, isa ka lang. Hindi ka makasama ng iba. Pero hiniwalayan ako ng asawa ko tuloy. Dalawa man asawa ko, dalawa asawa ko tapos may... *[laughter and cheers]* Bakit isa lang kayo? Eh maraming magaganda eh. Huwag mong sabihin na iignore mo lang 'yan diyan, magtiis ka, sige ka tingin, hindi --- limitado ka sa isa. Robin o...

Bebot, duha na iyang asawa (he has two wives). Bello, hiwalay man 'yan sa asawa. Kaya ang second wife niya pati second wife ko halos magka-edad tapos may anak kami sa second wife namin. Ngayon, may kasunod pa ba? Wala na? *[laughter]*

Ang hindi ko nabanggit na pala na ano 'yung dressed na fashionista namin si Sal Panelo. *[applause]* Tumindig ka. O, tingnan mo. *[cheers and applause]* Halika dito. *[cheers]* O, tingnan mo, tingnan mo... Pakita mo naman na ano... *[cheers and applause]*

Sal Panelo is --- ganyan lang 'yan. The presidential legal adviser. Mahusay 'to, bright, pero ewan ko anong nangyari. *[laughter and applause]* Baka --- kaya 'yan. O, may kabayo ba dito? Pahiramin ninyo. *[laughter and applause]* Umarte ka naman diyan.

Huwag kang ma-ano pakita 'yan. Character mo naman 'yan eh. Halika. Tingnan mo singsing niya o, parang lantern, ayan o. *[laughter]* Iba-ibang kulay. *[laughter]* But ganun lang 'yan, but he has the... *[applause]*

And the four promises that I made you to you is that I will not tinker with --- Wala akong... 'Yung economics na sa high school pati college. Pero wala akong --- Nakakaasar 'yang p***...

Sabi ko kay Briones, 'yang Calculus pati 'yang Trigonometry alisin na 'yan. Business Math pati Physics, okay 'yan. Suggest ko kay ano Pero 'yang Calculus. P***. Sinong nakakaintindi sa inyo ng Calculus? *[laughter]* Pwera 'yang mga engineer. Ang problema nitong mga p***** i***** gumagawa ng

libro, 'yung arithmetic isinali nila doon sa alphabet. $2c^2 + y =$ [laughter and applause] Totoo. Bakit isali 'tong $2^2 + ac$ ganun? Kaya ako malito, alphabet, alphabet. Number, number. Huwag mong paghaluin 'yang p***** i***** dalawa kasi complicated 'yan sa mind natin.

Kaya sabi ni Sonny, you know that's --- will help to analyze. Matutulungan ka. Gaya nitong sa College of Law. May Legal Accounting. So nakinig na kami doon sa --- Bago lang ang Legal Accounting para maintindihan mo. Okay na.

Cash on hand, 5,000. Nakagastos ng 500. Lagay sa column, debit 500. Credit 500. Sabi ko p***** i**, bakit dalawang entry? Tapos ilagay mo dito, tapos kailangan mag-balance. Debit pati credit. T*** i***** 'yan. Sabi ko bakit mo pa ilista ng debit, debit? Ba't mo ilista 'yung nagastos mo, ang kinita mo? Bakit mo pa dalawang entry, debit, credit. Pareho rin.

Wala ito kaya malapit akong --- 76. Binigyan ako ng 76 ni Brilliantes. 'Yan man ang --- kasi ? 'yan. So marami akong baguhin sa Pilipinas, 'yung mga, 'yung pinaghalo 'yung number pati 'yung... [laughter] Loko-loko ang gumawa niyan. O sige lang. So economy, wala talaga ko. I'll just listen. Though I read a lot. So ang binabasa ko --- nagbabasa rin talaga ako. But I said that it's not my field.

My field is Criminal Law. Kasi unang-una, naging fiscal ako. So ang Criminal Law, trial pag-usapan, eh mani sa akin 'yan. I've been a trial prosecutor for almost eight years. Araw-araw ako sa korte. 'Pag 'yan ang naka --- salubong kayo diyan, eh talagang...

Pero 'yang mga economic, economic tapos 'yang graph, statistics, tapos dito, gaganun. Akyat, bagsak. Tapos gaganun. Sundin --- ang sakit ng ulo eh. Sabi ka 90 ka year 2000. O, lugi tayo dito. Ilan? Graph, graph ka na ito, lugi. Tapos taas, bagsak na naman dito. Nahihilo ako. Susmaryosep o. [laughter] Huwag 'yan.

So 'yan ang ano. I have my limitations and I'm very utterly frank with you that that is not a knowledge within my grasp 'ika nga. Makapa mo.

But others, 'yan lang ang i-promise ko sa inyo. I did not [garbled]. Infrastructure. Sabi ko, may kunin ako na mga tao. Kaya

ganito ha. Maybe... alam mo, mahirap pumasa sa foreign service. Pero ito si Raul, mahusay 'to. Mahirap. One of the hardest examinations in the Philippines is 'yang magsali ka sa foreign service.

Cusi is a valedictorian siguro 'yan. Roy Cimat is valedictorian. Bebot, cum laude ito sa Ateneo. Sonny Dominguez was --- maliit pa kami, kindergarten, valedictorian na 'yan hanggang ngayon. *[applause]*. Talaga, totoo. Walang ano. Magkababata kami nito tapos nauna lang siya kasi dumaan. Noon, hindi pa uso ang K-12, dumaan na ako ng K-12. Seven years ako sa high school. *[laughter]*

Alam mo, sa totoo lang, ganito lang si Secretary... He's a farm boy, but he's a valedictorian. Tootoo 'yan. I suppose he... Art Tugade was our valedictorian sa College of Law sa San Beda. *[applause]* Greg was an outstanding soldier. Lahat 'yan sila. Esperon. Harry, he's a very articulate --- puro 'yan talented. Siguro mga grado niyan mag-average ng 85, ganun, to above.

Ako? Sabi ng anak ko, "Pa, 'yun bang si Briones, 'yung Cabinet member mo, 'yung matanda." *[laughter]* "O, bakit?" "Sabihan mo siya. Bakit hanggang ngayon nag --- ini-stretch nila 'yung K-12, K-12 na 'yan? Sabihin mo sa kanya ibalik 'yung panahon mo." Sabi ko --- si Veronica, 'yung anak ko sa pangalawang asawa. "Mukhang hindi pwede 'yan, Kitts." "Bakit?" "Mahiya man ako mag-propose." "Bakit ka man mahiya? Akala ko ba ikaw 'yung Presidente, ikaw 'yung tigas diyan?" *[laughter]* Sabi ko, "Oo. Pero ako kasi ang original K-12 eh." *[laughter, cheers, and applause]* 75 lang. 'Yung nanay ko maestra. Sabi niya, "Rodrigo, ano ba naman 'to? Hindi talaga tataas 'yan? 75. 76." Ingon ko, Ma (I said) kung i-analyze mong mabuti, that's a simple analysis. Alam mo, kung 75 ka, okay naman 'yan. *[laughter]* 'Yang 76, pareho lang 'yan sa 75. *[laughter]* 'Yung 85, pareho lang 'yan sa... Kasi akyat ka eh. Dahan-dahan lang." O tingnan mo ngayon. *[cheers and applause]*

Si Roy, PMAer. O, valedictorian. *[laughter]* Si... wala dito Ilocano isa, Delfin Lorenzana. Si Esperon, Ilocano. Si Greg PMAer. Ako, 75. Tingnan mo ang nangyari sa mga 90. *[cheers and applause]* Wala 'yang, wala 'yung... Simple lang. Kaya lang, sa public ngayon, pagka sinabi ko gagawin ko, gagawin ko. Pagka sinabi ko na walang corruption, p**** i** mo, talagang alis ka. *[cheers and applause]* Wala akong patawad.

Ang sundalo ko disiplinado. Ang police, medyo may problema ako sa droga kasi pera eh. But ano... Albayalde is a very good officer. Pag-usapan namin 'yan pagbalik ko kasi si Ping Lacson nga o, very adamant sa reforms. We will do it. 'Yan lang ang talent ko. 'Pag sinabi kong, "p***** i** mo, patayin kita," talagang patayin kita.

'Yang mga durugista --- kaya itong mga human rights, sige na ano. 'Yung -- - what is wrong when I say do not destroy my country? What is wrong with that statement? That if you do I will kill you? That is a legitimate statement of a person who holds the responsibility of the people's welfare. 'Pag sinabi kong huwag mong gawain 'yan sa mga anak ko, sige ka diyan bahog ng droga. Ilang Pilipino nasa labas? And how many Filipinos are suffering outside just to earn a living so that they can send money back home? Makapag-aral at makakain ang mga anak nila because of poverty.

So here we are trying to improve the nation. May mga kapatid tayo, so many of them. They go abroad and they suffer. Lahat na. Rape, 'yung abuse, without food, walang tulog, and yet they endure the agony of life para lang makapagdala ng pera doon sa kanila. And they have to remit money to the children who are in school hoping that in a few years they'd be able to perform the task to see their children succeed in their education. So what do you do?

Shabu is a chemical that is for the poor. Sasabihin nga nila, "Duterte is killing ang mahirap." Look, stupid. Shabu is a commodity for the poor. 'Yun namang mga mayayaman, it's cocaine. But cocaine is taken an extract from a plant. Organic. Shabu is a mixture of a chemical that destroys the brain of the person. Ang masakit sa akin --- totoo... Kaya ako pumapatay, ang masakit sa akin, they swallowed everything and including their dignity. Hinayaan nila tapos didikitan mo, malaman niya na, "Ah, may allowance 'yan." Tapos dikitan mo ng dikitan hanggang p*** bumigay. Eh sisirain mo. Now who will now answer for the sacrifices, the toil and the sweat of the poor Filipino? Bakit, mayaman ba tayo dito? You think that --- trabahante lang tayo, pati tayo dito. After sa ating ano, siguro ako, kasi I have about siguro mga nine million. But after that, if I last for another 15 years, tapos 'yang mga anak ko naka-droga hindi marunong mag-hanap-buhay. Instead, marunong magnakaw to sustain the --- and kill sometimes. Who will now answer for this? Sinong magsagot nito?

'Pagtanda ninyo, 'yung pension ninyo. If you go home now at the age of 60, 65, 50, you think ang savings ninyo kakasya? Kakasya 'yan? Kasi edad natin, 'pag-abot, abot na 'yan hypertension, diabetes, heart condition. Nandiyan na lahat 'yan. 'Yun ang --- aside from your remittances, do you have enough savings if God will grant you another five to 10 years? 'Pag naubos 'yan, who will buy your medicines? Sinong bibili sa antibiotics mo? Sinong bibili diyan if you have a high creatinine? Would that pension last? Sinong bibili niyan kung matanda ka na? Sinong huhungit (spoon-feed) ng lugaw sa...?

Tanungin ko nga kayo niyan. Anak ninyo. Just as our parents took care of us and their children noon. Tayo ang magbantay. Tayo ang magbayad sa hospital. Tayo ang magbayad sa oxygen. Tayo ang magbayad sa punerarya pati 'pag libing. P***** i**. Tapus ganunin mo. Talagang papatayin kita. *[applause]* Totoo. Akala ninyo 'yung... Nandito kayo, productive, you'll receive. But... expect SSS ka. You think that it is enough? Magkasya 'yan if you get to live 10, 15 years? Mabuti sana kung pagkatapos mo ng productive years mo, diretso ka patay. Barilin mo 'yung bunganga mo. Eh Christian tayo. Euthanasia is not allowed. To the Japanese, it's an honorable thing.

By the way, si Ramon Tulfo is here. Mon... *[applause]*

'Yan ang gusto mo tanungin. 'Yan man ang issue rin dito. Kaya sabi ko talagang lilinis ko. Meron pa akong few months --- few years. If I can just maybe --- ngayon, medyo mahina ang krimen. Ang nag-spoil niyang p***** i***** mga 'yan, 'yung human rights. Ang human rights naman, pati kayo pinapakita ilan ang patay --- pinatay. Ilan ang patay. Gusto nila lahat sa police. Kaya panoorin ninyo 'yang sa Netflix, 'yang Amo and Dope. It tells the story of how drugs can destroy a community and who are the actors there. Sila-sila 'yan, sila. Well, some of them. Pero si Brillante 'to eh. So I'm sure that he did his research.

Kaya pinapakita nila itong mga unggoy na 'to kung ilan ang namatay. Baliktarin mo. Bakit namatay? Anong ginawa? Karamihan nito mga criminal. Tapos you grieve, luhain mo... Bakit sa Tondo, dito sa --- ang mga mayaman hindi tumitira ng... Heroin 'yan sila, cocaine. So karamihan ito. At 200 a day, per... How many in one week? Pila, Bong? Kwentahin mo. *[laughter]* At 200

per... Kasi para makita niyo bakit ako talagang galit. Sinisira mo 'yung Pilipino eh.

You know, the long and short of our oath, harap ko 'yung flag, harap ko 'yung mga tao, and I say, pati military, pati sila lahat, lalo na military, police. The long and short sa aming panunumpa, parang isang sentence lang is to protect the people and preserve the nation. Kaya mainit ako diyan sa ano. [applause] Maski ganito lang ako, maski K-12 ako, pero marunong ako mag-isip para sa aking bayan. [applause] Ano 'yang kwenta mo? O ha, ito. Three million drug users tayo, Pilipinas And they are reduced to slaves of a chemical and it rides in the back, parang may unggoy sila sa likod. Monkey on their backs.

So the three million, ang going price ngayon is 200 per [sniffs]. Kung nakanakaw 'yan, twice a day or about sa 200, it's six million a month. Itong adik na ito, on a daily basis, sa three million, it would be 18 million a month, 18 million a month, it would amount to something like 216 billion a year na mapunta sana sa edukasyon, pagkain, o ibang gastusin, hospital. Tapos basahin ninyo because pinalagay ko ilan ang pulis namamatay araw-araw. Ayaw maniwala kay pina-publish ko 'yan doon sa 8888.

I lose three to four on the average policeman a day in drug-related law enforcement. Related. Kaya mabuti 'yang --- kung 'yan lang naman ang gawain ko talaga, it's a --- 216 billion. Ang p***** i** niya, ang naghirap 'yung Pilipino. Ang may-ari ng droga are enjoying a life. May mga bahay sila sa labas. Ang mga anak nila sa Australia, sa America. Tapos nakita mo 'yung si Parojinog. Sinong mga taga-Ozamiz dito? 'Yung bahay niya, ang wallpaper 500 bills. Ginawa niyang wallpaper. Oo. Makita ninyo sa...

Tapos mayor ka. You are using the platform mayor, governor, or military or police, ginagawa mo 'yung ranggo mo. Kung ikaw, mayor, ang platform mo ginagawa mo for drug distribution. At 'yung mga police na ayaw sumunod sa iyo, pinapatay mo naman. 'Yung kay Parojinog, may apat pa. May isang army na hindi namin makita. 'Yung iba, 'pag hukay, nakita 'yung mga police kasi naka-uniporme pa pinatay na. This idiot will have --- he has to go.

Espinosa. Si Espinosa, nagyabang pa siya na --- Eh tama 'yun sa Congress. He admitted to be a drug lord. Pero kasi ang drugs kailangan hawak mo. Or you are inside in this room tapos nagsu-supervise ka nagluto diyan. Otherwise, kung nasa labas ka, andoon ka sa labas, 'pag makapa, wala, wala. Just like illegal possession. Kailangan may baril ka. Pagbaril niya, matapon 'yan sa dagat o diyan sa bridge, 'di mo kita, mahirapan tayo maghanap.

So 'yan ang mga lamang niya. So how do you deal with this mayors like Espinosa? 'Yung Eastern Visayas kanila. Ti nga Ilonggo nga mayor sa Iloilo. De p*** nga... Sabi tanong siya na gusto niya akong kausapin. Sabi ko, "no." Siya ang isunod ko. P**** i** siya. *[laughter]* Wala na... Wala kayong mayor ngayon.

Mabilog. Sabi ko, "Huwag ka talagang umuwi." Tapos ito si Espinosa nagyabang. Wala man daw nahuli sa kanya kasi sabi niya na inadmita niya. Sabi ko, "Sige. Pero huwag kang lumabas sa presuhan. P**** i** mo. Insultuhin mo ang gobyerno ng ganun, yayariin kita. L**** ka." Ayaw mo -- - huwag mo akong... do not f*** with me. *[applause]*

So 'yan lang o kung ano. Basta ako, 'yung mag-uwi kayo, sa Customs wala na 'yan unless you are here, kasi magdaan 'yan doon eh. 'Pag kinuha na 'yan ng eroplano ninyong bagahe, magdaan 'yan doon. So unless the Customs people and the security personnel would suspect you to be *[garbled]* contraband. Ngayon, pag-uwi ninyo, bawal na 'yang mag open-open ng bag. Bawal na 'yun. *[applause]* Alam ninyo 'yan. Diretso-diretso na. Unless kung may makitang ano. Dalawang x-ray 'yan eh. 'Yung palabas dito sa ano, another x-ray. Pero usually, kung wala na --- meron lang doon tapos random. Pero wala na 'yang... Bawal. Binawal ko na 'yan.

Ganito 'yan. 'Yang maliliit na tao, walang kumpare 'yan na presidente, walang kumpare 'yan na senador, congressman, mayor, pulis. 'Yung iba diyan, 'pag nawala, kinuha, para sa kanila, matter of course. Natural lang 'yan. Sige, kunin 'yung ano. Sabi ko, sinabi ko huwag na. Walang mapuntahan nga 'yan. Pero 'pag nagreklamo 'yan sa akin, may problema ka talaga sa akin. Magtanong kayo ng taga-Davao. Magtanong kayo ng dito. Kinsa'y taga-Davao diri? (Who among you here are from Davao?) Mga gwapa raba. Uban ta unya. (You all look beautiful. Come with me later.)

Kaya tanungin mo 'yung taga-Davao, p*** 'pag may problema tao tapos sabihin niya, "Mayor..." Patay ka. Tawagin mo. Pagdating doon sa... "Mayor, bugbog." "Sinong nagbugbog sa'yo?" "Asawa ko." "Asawa mo? Sino asawa mo?" "Mayor, police." P***** i** talaga itong police. "Saan naka-assign?" "Sa Paquibato." "Bong, sabihan mo sa p***** i***** 'yan. One hour. 'Pag hindi ko siya nakita, bantay siya."

Punta na kaagad doon. Eh may kwarto ako bago ka magpasok sa kubeta. Maliit na kwarto. Stockroom. "Saan ka una sinaktan?" "Dito, mayor. Ayan o." T*** i** kang pulisa ka. Sabi ko, "saan pa?" Sabi ng police, "Aguy, sir, aguy." "Sinipa ako dito." "Huwag na, huwag na. Magdating na sa panty 'yung ano." Sabi ko, "basta diyan banda sa groin?" "O" T*** i** kang pulisa ka, sipa. "Ano pa?" "'Yung natumba ako, mayor, ginanun ako doon sa likod." "Ah, i***** ka. P***** i**. Higa." *[laughter]* Tapos eh maganahan ako. "Sige na, p***** i** ka. Magtayo talaga." Mag-ganun na lang... "Mayor, tama na." "O bakit? 'Di ba gusto mo 'tong patayin 'tong p***** i***** 'to?" "Hindi, huwag, mayor, kay mahal ko 'yan siya ang tatay ng..." *[laughter and applause]*

Ito 'yang sugat o. Bago lang 'yan. Kita mo? Straight. Three weeks ago. Pinatawag ko talaga sa Malacañan. "Halika." Sabi ko doon sa mga --- first time sila nakakita diyan sa Malacañan na may binugbog. Hindi 'yung mga 1, 2, 3. 'Yung hocus-pocus na meron daw revolutionary government, tatayo daw ako. Kung gusto mo ng position, ayan, magbayad ka. So 'yung 1, 2, 3. Swindling.

Sabi pa nung isa na, "sa totoo lang nga, 'yung si ano, si --- ako, mayor. Basta 'pag ako, I do not call myself President. I call it mayor lang. "'Yan si mayor kapatid ko man 'yan sa nanay." Nung nabasa ko, p***** i***** 'to. Ginawa pang --- pinalabas pa nangaliwa ang nanay ko. 'Di nanganak din daw. Sabi ko, t*** i** kunin mo.

Mamaya, doon, doon sa 'yung parang clubhouse ng --- may golf course diyan na maliit. T*** 'yung... Ah 'yung una, sinuntok ko. Talagang binugbog ko. Tapos sabi niya, "mayor, maawa ka. May diabetes ako." "Ah, oo. O, kape, kape, " sabi ko. *[laughter]* 'Yung mainit na kape. O 'yan sila. "Kape." Kape, 'yung asukal doon sa ano. "Gatas, gatas." Ipuno. Tapos ginanun ko 'yung lahat, 'yung asukal. Kinutaw ko sa kamay ko. "Inumin mo."

Sabi niya, "mayor, may diabetes ako." "P***** i** inom mo. Papatayin talaga kita dito. Ayaw mo?"

Hinila ko 'yung parang lagyan ng nota. 'Yung magbasa 'yung sa piano. Pero 'yan, steel 'yan. P***** i**, ipaghampas ko pag... Nag-samu... Lalo ako nag-init. T*** i**, sabi ko. "Pera." "Wala man akong pera. Wala akong dala pera." Sila, sabi ko "Pera, pera be." So nagsi-labasan lahat, 50, 100. "O eto, kainin mo. Maghati kayo diyan sa kape." Pero binuhos ko na 'yung mainit na kape... "Kainin mo." Sus.

"Matigas man ito, mayor. Tigas kaya." "Usapa (chew it)." Tingnan mo, binigay ko, pinakain ko. Tapos may isang coin. Sabi niya, "mayor, mahirap 'yan, mag-bar --- magbara 'yan sa bituka ko." "Balik ka lang dito, pa-operahan kita. Kainin mo, p**..."

Ganyan man ang --- mga criminal. Ngayon, baka baba 'yan. Marinig ng mga human rights, piyak na naman 'yan. Eh gusto talaga i-spoil 'yung... Human rights? 'Yung mga human rights mo nasa mga inosente, bago 'yang human rights ninyo? *[applause]*

'Yung papunta ako dito, sabi ng mga media, 'yung rapporteur, ito pa lang United Nations, karaming ka-p*****. Meron silang rapporteur sa human rights, ngayon may rapporteur sila sa --- itong mga judges pati justices. Pinapakialaman tayo, inatake na naman ako. Eh sabi ko "Sino, sino yan?" "Special..." "Special rapporteur. Hindi 'yan siya special. Sabihin mo pumunta --- you go to hell. Huwag kayong makialam dito sa bayan ko." Hindi naman ako ang nag-impeach eh. Kasi daw sa mga salita ko.

Ganito kasi ang nangyari: Nagdududa si Sereno na I was behind. Ang totoo talaga niyan, si Calida is an Ilocano, mainit 'yan siya nung issue na hindi pwedeng ilibing si Marcos sa Libingan ng mga Bayani.

Ako naman, abogado, ang sinabi doon, sino ang pwedeng ilibing? Soldiers and presidents. 'Di ba maingay sila? Sabi ko ilibing mo. Wala patay na eh. Alam mo, pagka tao patay na, patay na. All is forgotten. Totoo. Maski for respeto na lang sa patay.

Alam mo itong mga yellow, palibhasa natunaw na. *[applause]* Wala namang yellow ngayon. Matagal na natunaw. Ang yelo sa Bisaya, ice. Oo. Palit og yelo ngadto (Buy some ice there). Alam mo anong yelo? Ice.

Karami pang daldal na... Kaya kalaban ako ng mga human rights. Basta kriminal ka, wala talaga kayong magawa. I'm sorry but harapin ko 'yan.

Pagkatapos ng presidency ko? Kaso tayo. Mas maganda nga eh. Titingnan ko kung... Anong gusto ninyo? Ang una ang kriminal?

Ilang... P***** i** ka, ilang babae na inosenteng pinatay nila, ni-rape? 'Yung teller ng bangko na inabot ng ulan, sige katok, hindi mabuksan kasi hindi marinig, tapos dinala doon sa lumang bahay, ni-rape, sinunog pa --- in Bulacan.

Inuman sila tapos nag-shabu. Pagka-inom, may shabu 'yan. Automatic 'yan. Sa shabu, inom 'yan. So ang utak niyan... Inakyat 'yung bahay, pinakialaman 'yung nanay na bulag, 'yung mother-in-law, 'yung katorse, pati 'yung one year old. Wala naman akong nakitang human rights. Wala nga akong nakitang pari eh. May pari dito? Totoo. Hindi ako... Ako, pareho man kami ha. Ako, nag-aral ako, pari. Ateneo. Kami nila Sonny.

Sa law school, San Beda. Wala pang babae noon. Puro kami lalaki. Hindi ako nag-kulang nung ganun pero itong Katoliko? Ang [babae?] diyan, mag-lipat kayo ng relihiyon sa totoo lang. Pabulatsing na.

Pari, kumikita diyan ng --- sige tayo bigay ng pera. Huwag kayong magbigay ng pera. Bigay lang ninyo sa kapwa tao ninyo. Gusto mo? Ibigay mo roon sa hospital kung sinong walang medisina, "O 'yan o, contribution."

Katoliko. You read. I know that you're all --- almost all of you are. Basa kayo ng the corruption sa Rome pati 'yung... May dala ba tayong... Si Deliu, meron ba tayong libro 'yung sa pari? 'Yan si Sophia. Igorot 'yan, galing Baguio. Pero tingnan mo o, tisay. Wala? 'Di bale. But I forgot the name. Nandiyan sa ano --- nandiyan sa... Altar Secrets --- Filipino 'yan. CB --- CBCP 'yan. Narrator. Sinulat niya lahat ng kap***** ng pari. Pilipino 'yan. Nag-trabaho sa CBCP 'yung... Basahin ninyo.

Ano man ang --- Maniwala kayo sa Diyos. Pero huwag kayong maniwala diyan sa lokohan ng simbahan. Aysus nako, pari. Kami ni Dominguez oh. Noon kami --- ito totoo.

The only thing --- every Sunday, kayong dumaan ng Ateneo, 'di ba mass tapos mag-communion? Communion kami noon. Sige kami "what are your sins?" Tapos ikaw --- hirap... "p***** i**, ano bang kasalanan ko?"

Siyempre, "Come on. Come on. We do not have the whole day." "I went to the room of the --- room of the..." "What?!" "Room of the maid." "Why? What did you do there?" "I... I... I..." "Come on, come on." "I lifted the blanket." "Why?" "I wanted to see the color of the panty." "Ah, that's bad."

Pero kami, sige lang kami istorya, hinipo nila... Kami, hinihipo kami. Kaya nung lumabas kami sa... Tingnan mo diyan, Harry Falvey diyan sa... Makita mo 'yung mga kaso niya. Kaya 'yung LA *[garbled]* they were sued for 25 million sa ginalaw niyang mga bata doon. Maniwala ka diyan. Harry Falvey. Mark Falvey. Tingnan mo 'yung --- tingnan mo 'yung last na assignment niya. Philippines. 'Di ba Mindanao, Davao.

Ah, now ma-remember ko pa na ano, may malaki 'yan siyang salbabida. Hindi 'yung ganun. 'Yung court, malaki. Siguro nakuha niya 'yan sa Navy. "Hey guys, hop over."

Naka-live ba ito sa Philippines? Hindi, kaming mga taga-subdivision na malapit, ako, Sonny. Kaming lahat doon, "hop in," nakaganun kami, hop in. P***, dinala 'yung salbabida doon. Pagtingin namin, ang tao, maliit na masyado doon sa beach. Eh wala kaming --- siyempre... 'Di makita mo na 'yun na dito naka-ganun naka... *[laughter]*

Nandiyan man 'yan siya sa gitna. So nagpa-piano ang g***. Tapos doon kami naka-ganun. *[laughter]*

So huwag kang maniwala 'yang Katoliko. Hindi ako naniniwala ng Katoliko. 'Yang Adam and Eve na 'yan. Tingnan mo. Pagka hindi... Kung 'yan ang Diyos ng Katoliko, torpe 'yan. Mag hanap ka ng Diyos na tama. Hindi 'yang... Tnignan mo ha, sa catechism. "And God created the world. It was a paradise. And because there was nothing, God created nature, the birds and God found it to be beautiful." Sundan mo lang 'yang logic na 'yan. Tapos sabi ng God --- God made man. Si Adam. Tapos sabi ng Diyos daw, "Kawawa naman si Adam, walang partner." So kinuha doon sa ribs, ginawang babae.

Eh doon na nagka-problema. Eh kung lalaki lang tayo sa... 'di dumog tayong lahat. Pero binigyan ng babae. Sabi walang malisya. So Eve. Nandiyan na. Okay na sana. Ngayon, anong naisipan nitong God ng Katoliko, tinawag 'yung ahas. "Come here." 'Yung ahas, pumunta. Sabi niya "O eto, apple made in China." *[laughter] [garbled]* ang ahas, sabi niya, "punta ka kay Eve. Ipakain mo 'yan. You tempt her to eat the forbidden apple." Imbento ng ginoo 'yan. 'Yan man ang sa Bible. 'Di itong si Eve, kinain niya. Nung kinain niya, tinempt (tempt) niya si Adam na kumain rin. Then malice became malice. So lahat tayo nagkasala, we are born. Kaya nga itong p***** j***** 'tong --- "We are born all sinners."

Kaya 'pag mag-binyag tayo para mawala 'yung sin natin. Anong pakialam natin kay Adam and Eve, sila lang man nag tsuk-tsak doon. Wala man tayo kasali. Anong klaseng Diyos 'yan? Perfect na tapos sirain mo. Sa totoo lang.

Ito o. Altar of Secrets. Sex, politics, and money in the Philippine Catholic Church. Aries C. Rufo. Patay na 'to. Narrator sa CBCP. Meron na kayo? Mag-iwan ako dito. Ewan ko kung ilang kopya. Pero gusto mo, magpadala ako. Pero 'yung karga sirado talaga na Katoliko pero huwag ka masyado mag-paniwala ng ganun, pari.

Kaya noon nag-kampanya, 'di ba nag-kampanya kami? Eh naihi ako. T*** i**, from 'yung sa holiday? 'Yung sa Robinsons hanggang airport, sabihin ko na hanggang Buendia, three hours. Kaya pagdating ko doon sa meeting, late ako, nandoon na 'yan, nauna sila, sila Atty. Lambino, sila... Nag-meeting ako. Tapos sabi ko "p***** i**** Pope na ito, umalis ka na... Mga three hours.

Ah sabi niya "ah... kasi minura mo si Pope." Ay, pasensya. Kung talo, talo. Panalo, panalo. Pero, bakit man siya mag-pasyal-pasyal dito na ang traffic umabot ng tatlong oras na ilang kilometro lang 'yan? 'Yun na-issue, sabi niya, "talo na si Duterte." Kaya nga... I went with them. If God wants me to be president, I will be president. *[applause]* So 'yung God that I believe in, 'yang God *[minus?]* diyan, ka-p***han na istorya ng Katoliko. Kalokohan. May bago tayong relihiyon na pag labas natin. Iglesia ni Rodrigo tayo lahat. *[applause]* Walang limit. May obligasyon ka sarili. Make yourself happy. *[applause]* 'Yun ho ang....

Uwi na tayo. Nagbobolahan lang tayo dito eh. You know, you only live once. 'Pag namatay ka, kayo dito, i-ship ka pa ng crate, tapos salubungin sa airport. Dalhin ka doon sa probinsya ninyo, ilibing ka. Week after wala ka na. Nobody would remember you. "Ah, patay na 'yun."

So bago isipin 'yang mga pari na 'yan, you... sarili mo. Isang beses ka lang dumaan dito. Only once. Pero 'pag --- huwag ka lang mang-agaw ng asawa. May nasasaktan eh. 'Yung malinis na --- malinis na kung *[garbled]* pursue it. Pursue your dreams kasi pagkatapos niyan, wala na. Ba-bye.

So, I know that ang ating priority is family. Kung may happiness... Nung isang araw nag-usap kami ng first wife ko. Tapos 'yung anak ko, si Inday, 'yung maldita, 'yung Mayor. Tapos 'di hinuli ako na, "sino talaga ang maganda pala sa iyo?" Kay napag-usapan, babae. "Ang maganda sa akin, 'yung mga anak ko. Second, 'yung mga nanay nila. Ang pangatlo, 'yung mama ng maging kapatid mo." *[laughter and applause]*

O sige pakpak... T*** i*... Ay. May bago ka 'no? *[laughter]* Bagong anak? *[garbled]* Totoo man.

So I'd like to thank you for this today. *[cheers and applause]*

I may --- I may have said something irrelevant, impertinent, religion, and all. But let me assure you. Ang aking trabaho, again, together with the soldiers and everybody, especially the military and the police --- ours, we go home, ang trabaho namin doon is to protect the people and preserve the nation. Hindi tayo mag watak-watak. That is all. *[applause]*

And hopefully, sabi ko, one of the advocacies, I only made four promises. Give me time. Pero I will deal with corrupt. Hindi ko ma-totally erase. Pero 'yung una, ang --- ang purgatoryo natin diyan ay ang Customs pati BIR. And I'd like to tell you na 'yang dalawa na 'yan, mga kaibigan ko, Ilocano 'yan. Si Sid, he was a soldier assigned in Mindanao. Became my chief of police, city police director for the longest time. And ito si Dulay, taga-Baguio 'to. And I would like to tell you that as of today, they have already exceeded the estimated collec --- Ano 'yun Sonny? Nakuha na natin. I think Customs is over one billion. Pero 'yung lahat ng mga luxury cars, motor, sinira ko na.

So useless 'yang mag-ano, mag import-import kayo. Stop it, because pagdating doon, walang papeles, walang consignee, right there, ipasira ko na. Para matapos na itong... 'Yan ang style ng mga g*** eh. Mag-import, pagdating doon, seizure kasi walang consignee, walang...

After a few months, 'yung opisina doon for auction, sila lang 'yung magtawagan, may pagbili. Sila rin ang bibili doon sa kotse na 'yan. 'Yung motor lang na Harley kasi pagbagsak noong ngipin ng crane, "Aguay, kasayang." Eh mahilig ako sa motor eh. Ayan, Robin.

But I have to do it because I want to make it clear to everybody na *[garbled]*. You might not believe it but one of my advocacies is really is to stop corruption in government pati kayo. Wala na 'yang BIR-BIR. Bayad lang kayo nang husto.

Alam mo, ang pinaka-safe is bayad ka 'yung tama. Wala na 'yung mag inspection-inspection. Ayaw ko 'yan. Wala na 'yung magpunta sa tindahan mo tapos --- 'pag nalaman ko 'yan, diretso 'yan dismiss. So magkolekta kayo ng tama. You are billed the correct na amount, pay it and forget about it. Nobody will question you anymore. 'Yan ang sinabi ko including Customs. Bayaran mo lang. 'Pag correct na 'yan, wala ka ng problema. That's all.

At saka itong mga permit-permit ninyo. Eh si Inday sa Davao, you are only given one hour. 'Yung akin, three days. O ngayon, sabi ko, lahat sila one month. Director, 15 days. Cabinet, sila, one month. *[applause]* Lalabas 'yan.

Ngayon, 'pag nakita ko na kagaya nung finire (fire) out ko 'yung assistant ni Bebot. Wala siya dito. 'Yung abogado. Dahil 'yang recruit --- 'yang magpipirma ng recruitment agencies, mag... Alam mo isang babae, pinabalik niya anim na beses. Ngayon, sabihin ko sa inyo, kung anim na beses --- dalawa, tatlo, o dalawa, okay pa 'yun. Pero 'yung pabalik-balikin mo, p***** i** ka, bantay ka sa akin. 'Pag umabot sa akin 'yan, ikaw ang pabalik-balikin ko sa Malacañan araw-araw tapos *[applause]* sampalin kita. Tapos sabihin ko "p***** i** ka, umalis ka na."

Basta 'yang ganun na pabalik-balikin mo, lahat ng mga permit ngayon... Department of Labor, Bebot will correct everything. One stop lang 'yan. 'Yung post office diyan, sabi ko one stop. Isang ikot. Wala na 'yung mag-sakay ka dito, kay mga taga-probinsya, pagsakay niyan, walang pera 'yan, pupunta pa doon sa isang...

Sabi ko NBI, BIR, o anong klaseng permit diyan, diyan lipat ka doon sa isang table. 'Yung may computer, trabaho ninyo 'yan. I do not want Filipinos queuing. I've been warning these offices. Huwag ninyong pabalik-balikin 'yang mag-linya. Kung hindi mo kaya, sabihin mo, mag-hanap ako ng bago. Sabihin ko 'yung mga experts sa IT nandito, "umuwi ng Pilipinas. Maraming trabaho ngayon doon." Maraming trabaho sa Pilipinas. *[applause]* Oo, mag-tanong ka lang. There are a lot of job opportunities now.

Now this is my warning to government people: p***** i** ninyo, maraming Pilipino sa labas na marunong. Marami diyan naglalakad ng daan kaga-graduate lang, walang mapuntahan. Hindi ako magsasakripisyo. I will not. Bakit pa ako patiisin pati tao? 'Pag hindi mo kaya, umalis ka.

Kaya 'pag pabalik-balikin mo 'yung tao, alam ko na. P***** i** ginagatasan mo 'yan. Wala talagang iba. There's no other reason why you should be asking an applicant to go and forth sa opisina mo. Kalokohan 'yan.

But only... Sadly I only have one copy. Sa... Sinong naging pari dito? Basahin ninyo 'yung kalokohan ninyo. Malaman ninyo. Ikaw pati ako, hindi tayo mag-layo. May mga babae rin ito. May mga... So I would like to just maybe give it to an officer or whatever, ilagay ko lang dito. I'll just place it there kung sinong mauna. Kaya nga eh...

Huwag 'yang lalaki kay ang... May bayad 'to. Halik. Ikaw, puti. O, handa ka man kaya makipag-halikan? Hali ka. Bantay ha. Sus. May nauna.

'Di, ganito na lang. Halika, halika. 'Yung naka-puti. Diyan ka lang. Wala na bang iba? May dalawa dito. Umakyat kayo dito... You share... Walang daan diyan. Paki-guide.

Para fair... Tatal madali man lang itong basahin. Maybe after you, give it to her. But I'll be sending... Ibigay ko sa kanya. You can finish it in two nights, one night. Huwag kang mag amen-amen diyan. Hali ka dito. Hoy. Matanda... Ang beso-beso?

[off mic]

Sunod balik ko, magdala ako ng marami. *[laughter]* So... Huwag ninyong dibdibin ano lang... Pang-saya ng mga tao, gimmick.

And just to be honest, I'm very, I'm very glad to see you. And do not misconstrue that as --- there's nothing in it except that I want to be close to my fellowmen and my countrymen.

Maraming salamat po.

[President Duterte goes to the additional room]

[Apologies for the inaudible parts, no speaker in the additional room]

Kayo 'yung hindi nakapasok doon sa auditorium?

I'd like to tell you that I'm very happy to see my countrymen. Alam ho ninyo, I'm doing everything possible to improve the situation in our country. Before the year ends, maybe I can already introduce some *[inaudible]* reforms sa ating bayan.

I hope that with your help and understanding, magawa ko ang *[inaudible]*. I promised you a few things. One is that I will stop corruption in government *[cheers]* I am firing all, pati 'yung mga Cabinet members ko *[inaudible]*.

Second is droga po and I'm trying hard to see to it that it will not reach you --- sa mga anak ninyo. Ang pinoprotektahan ko po diyan 'yung mga anak ninyo na may... You know, ganito 'yan. 'Pag ang isang bahay nawala ang nanay, nag-trabaho, and children are there, the house, the home becomes dysfunctional. Pagka ang tatay pati nanay lumabas ng trabaho, ang dysfunction ng pamilya is really matindi.

So these are the things why I am very adamant about corruption at 'yung droga sa ating bayan. Talagang mainit ako diyan. Gusto kong mabigyan ng bagong mukha ang Pilipinas bago ako... *[cheers]*

Pangako ko naman apat, tatlo lang. And even during the presidential debates, I was always the first to finish because I promised only a few things. Ang advocacy ko, sabi ko, I will stop corruption and I'm doing it. Sabi ko, itong droga talagang yayariin ko to the point of being charged by the human rights kasi hindi kami magkaintindihan eh. But still I will continue with the fight maski anong sasabihin nila.

Ang third is that I am talking to the enemies of the state. I'm talking to the communists, I'm talking to the MI, MN, para lang ho to *[inaudible]* maybe a peaceful Philippines. Ang fourth na sinabi ko that ang managers of the country hindi ko pakialaman. And we are doing all right. Ang purgatoryo natin ang BIR pati Customs, wala na. You do not have to worry. At kayo, next time, maybe if you are following up your papers, I have insisted sa online na. And I've given them almost only one month to come up with an online of everything that belongs to their departments.

At if you happen to own --- kung makita ninyo ang pagbago, there will never be inspections anymore. *[applause]* Kayong nauwi, nauwi doon sa Davao tsaka sa Pilipinas, you have noticed it. Kasi ganito 'yan. Pagbaba ng eroplano ng luggage ninyo, bagahe, pupunta 'yan ng x-ray tapos pagpalabas, minsan i-x-ray naman or titingnan. And that is where corruption really begins sa buhay mo pag-pasok mo. I have done that... I did away with that kind of practice. And I would like your life to be as comfortable as possible.

Medyo nag-improve na ho tayo. Kulang tayo ng mga trabahante ngayon. And so there are businessmen of Davao --- of the Philippines in Davao na

nagre-recruit na doon sa Middle East, offering them a little higher na salary kung bumalik sila sa Pilipinas mag-trabaho. And it's going on. And China is also opening the market. And pati na ang mga --- Japan. China expects to employ more than 100,000 in the coming two years. Gusto nila matuto mag-English. So there are a lot of workers *[inaudible]*

Marami na ho ang ating opportunities at I hope that by the time I go out *[inaudible]* may bago talaga. Kasi ang sinabi ko... *[inaudible]* Kaya taya ko 'yung honor ko diyan pati buhay ko. *[applause]* That I will do it lalo na 'yang drugs, even at the expense of my life, my honor, and the presidency. *[applause]* Talagang gagawin ko 'yun. At marami nga *[inaudible]* akong kaso, hindi na bale 'yan. I can deal with that on my own. What is important is that I fulfill my promise to you. Few promises but fulfilled. *[applause]*

I'm so humbled by your faith in me. So ang tao, isang beses lang dumaan. Iilan lang kami na maging presidente. Sabihin ko, p***** j** I will never *[inaudible]**[applause]* Ako mismo I will never allow the *[inaudible]* pay. Hindi ako ma --- I cannot rest in peace mamatay ako na wala akong ginawa sa pangako ko sa inyo. Hindi lahat ng Pilipino binibigyan ng ganung... So I will. Kaya nga sabi ko, itong lahat ng mga kaso-kaso ko --- usapan natin bago ako umalis 'yung droga siguro. Mga police sa...

Sabi ko basta nag-usap na tayo diyan. I said it is totally, totally unacceptable to me 'yang ganun. Do not destroy my country as I have said because I will kill you. Do not destroy the young, our only asset sa buhay. 'Di naman tayo mayaman. Wala naman tayong pera. Kaya tayo lumalabas ng bayan para makapag-ipon. But it is not an assurance that it will give you the money on the long term.

Kung mag-retire ka, iilan lang ang retirement natin? Plus our daily, daily expenses. So ngayon, pag-aralin mo 'yung anak mo, 'yung Pilipino. 'Pag tumanda ka, you get only so much. You live for another 10 years. Kaya --- Kaya ng pension mo 'yan? Araw-araw gusto mo ng kunin.

And by that time, edad mo, illness will come. Heart, kidney, diabetes, lahat na. And for that alone, mauubos 'yung --- hindi mag-kasya talaga. Iilan lang

tayo. Iilan lang ang savings mo. Kaya inaasahan natin 'yung mga anak natin. That is why I will see to it na pwede ang anak mo. Otherwise, patay ka. Who will buy you your oxygen, medicine? Hospital? Sinong magbayad ng kabaong mo, punerarya, pati... It's so expensive to die.

But more than that, do you have enough money? That is why it behooves upon me to improve the economy, na sana ang mga tao, lahat may trabaho at masunod ko 'yung pangako ko. But as I said, 'pag mamatay ako nito na -- - magmumulto ako kung hindi ko matupad 'yung mga pangako ko sa inyo. *[applause]*

I have still about two years and makita ninyo. I'm doing it. Sinasara ko 'yung mga Boracay, ganun... Sabi ko kasi why? I spend so many millions repairing Boracay to please the rich? Kung akala ninyo sa *[inaudible]*. Ang likod ng Boracay...

Total, ang maganda diyan, 'yung sand lang naman. Pero kung sabihin mo na gawaing settlement ng mayaman, meron silang rest house doon, privacy, world-class. Land reform 'yan. Bigay ko sa mga ---

I did not spend millions to please the rich. I cleaned Boracay for the ordinary Filipino. *[applause]* Kailangan masiguro ninyo... Hindi naman tayo kalaban natin 'yung mayaman. But in the sense, sila kasi ang unang binibigyan ng opportunity because of money. Kaya sabihin kaagad nila, "nandito na itong maganda, so okay, pasok na sila."

But Boracay has been classified only as forestal pati agricultural. Hayaan mo ang Congress na mag-ano, survey diyan 'yung frontage lang ng beach. 'Yung sa likod na gustong pumunta doon, magtayo ng bahay o ng resort because of the famed Boracay. I'm sorry to disappoint you. Ibigay ko 'yan sa mga tao under the land reform program of the country. *[applause]*

Ang makinabang --- ang maliit na Pilipino. 'Di ko na lang pahabain. Tingnan nalang ninyo in the coming days. I did not spend money to clean it up for the benefit of those who have money. It is only for the benefit of the Filipino people. *[applause]* You have my assurance. Kung umuwi ka doon, gusto mo

ng mag-tira sa Boracay, be a farmer and I will give it to you. *[applause]* Mag-agricultural ka. Mag-apply ka. Malaki 'yang Boracay. And you can plant there not only sabihin mo tubig. Maniwala ka niyan. Punta ka ng North Cotabato, kay Piñol. Is Piñol here? Siguro nakita mo 'yung mga Ilocano. Lahat, pati tuktok ng bukid, may rubber pati lubid, coconut.

So bakit hindi magawa ng iba? So these are the things that I would... You go there and you want to be a farmer, I said. 'Yung mga bukid hayaan mo 'yan. You can plant so many coconuts. Cotabato ang *[inaudible]* maraming lubid. Kasi ang beneficiaries hindi naman 'yung bigas, 'yung palay. Think of something else. Tapos itanim niyo. Rubber pati coconut can be also an ideal na 'yung mga lupa na 'yan.

So these are the things that I will go --- hindi ako mahilig ng... I will do it by weeks. Hindi ako mahilig magsabi ng ganun, ng ganun tapos pag-retire ko ng ano... Hindi ako ganun.

'Pag sinabi ko gawain mo na bukas, you start today. I'm not fond of 'yang next week, next month. Walang mangyari sa bayan niyan kung ganun. Kapag sinabi ko gawain mo, gawain mo na kaagad. 'Yan ang gusto ko kasi 'yan diyan ang... *[applause]*

Kaming mga... Ang swerte lang ninyo pati swerte ko is that anak lang tayo ng mahirap.

Maraming salamat po.

--- END ---

Source: PCOO-PND (Presidential News Desk)